

УДК 004:658.15

DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V38\(2023\)-22](https://doi.org/10.31521/modecon.V38(2023)-22)

Сиренко Н. М., доктор економічних наук, професор, завідувача кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв, Україна

ORCID: 0000-0003-1660-1073

e-mail: sirenko@mnau.edu.ua

Семенюк А. І., здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету, Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв, Україна

ORCID: 0009-0000-7373-0627

e-mail: a.semeniuk2002@gmail.com

Особливості інформаційного забезпечення фінансового контролінгу підприємств

Анотація. Статтю присвячено дослідженню інформаційного забезпечення фінансового контролінгу підприємств. Обґрунтовано необхідність запровадження на вітчизняних підприємствах ефективної системи фінансового контролінгу, який дає можливість передбачити всі можливі несприятливі економічні ситуації та уникнути їх. Сутність фінансового контролю як методу управління та як поняття зводиться до процесу вивчення, порівняння, виявлення, фіксації проблем змісту й відображення в обліку господарських операцій та вжиття заходів для їх розв'язання, усунення порушень, попередження надалі. Завданням розвитку фінансового контролю є впровадження такого механізму, який би допомагав уникнути в діяльності підприємства різноманітних зловживань та порушень, а також інших видів приховування інформації, особливо тієї, що стосується фінансових потоків підприємства.

Ключові слова: інформаційне забезпечення; фінансовий контролінг; контролінг операційного забезпечення; інформаційні системи; управління фінансами.

Sirenko Natalia, Doctor of Economics, Professor, The Head of the Department of Finance, Banking and Insurance, Mykolayiv National Agrarian University, Mykolayiv, Ukraine

Semeniuk Anastasiia, Applicant of Higher Education, Accounting and Finance Faculty, Mykolayiv National Agrarian University, Mykolayiv, Ukraine

Peculiarities of Information Provision of Financial Controlling at the Enterprise

Abstract. Introduction. The article is devoted to the study of information support for financial controlling of enterprises. The need to introduce an effective system of financial controlling at domestic enterprises, which makes it possible to predict all possible adverse economic situations and avoid them, is substantiated. The essence of financial control as a method of management and as a concept comes down to the process of studying, comparing, identifying, fixing problems of the content and reflecting them in the accounting of economic transactions and taking measures to solve them, eliminate violations, and prevent them in the future. The task of the development of financial control is the implementation of such a mechanism that would help to avoid various abuses and violations, as well as other types of concealment of information, especially those related to the company's financial flows.

Purpose. The purpose of this study is to determine the key features of financial controlling and its goals against the background of information support, as well as the characteristics of the technology for generating information resources necessary for reporting while providing internal users with operational accounting data in the process of preparing management decisions.

Results. An important factor that leads to the adoption of incorrect management decisions is the decrease in the effective control system at many domestic enterprises. Thus, control is a means of predicting adverse economic situations and their elimination. One of the modern directions of effective business management is financial controlling, which is aimed at ensuring the fulfillment of financial tasks defined by the system of the plan of financial indicators and regulations; measurement of the level of deviation of the actual results of financial activity from the predicted ones; making operational management decisions regarding the normalization of the company's financial activities in accordance with the established tasks and indicators; adjustment as necessary of some tasks and indicators of financial development in connection with the external financial environment, the conjuncture of changes in the conditions of the financial market and the internal economic activity of the enterprise. That is, financial controlling should provide the management with the necessary information about the structure of costs, the amount of profit, the deviation of actual data from the planned, so that the management can make an informed decision about management.

Without an effective management system, as well as a controlling system that provides information and service-analytical support to management, it is practically impossible to ensure the competitiveness and efficiency of business, to achieve stable long-term success. At the current stage, the question arises regarding the automation of economic processes, the introduction of digital forms, types and methods of financial controlling at enterprises.

Financial controlling, as a modern management concept, is the object of research by many scientists. Such scientists as: S. Holovatska, N. Davydenko, I. Davidovych, O. Ostashko, O. Tereshchenko, S. Falko and others are engaged in the research of

¹Стаття надійшла до редакції: 23.04.2023

Received: 23 April 2023

theoretical and practical aspects of the implementation of financial controlling. At the same time, not enough attention is paid to determining the role of information support of the financial controlling system at the enterprise.

Conclusions. *Effective functioning of the enterprise is impossible without the creation of reliable and timely information support for the management process. Among the most important elements of the technology for the formation of information resources of any enterprise is controlling, which is able to ensure the maintenance of the internal balance of its economy and effective development through the formation of objective information about costs and revenues, which makes it possible to make optimal management decisions.*

The company's financial controlling system, which is combined with information and communication technologies and software products, allows timely submission of information to internal management, quick control of costs and evaluation of activity results. To automate all internal business processes, optimize the management structure, improve interaction between sectors, as well as operational analysis of the situation and making management decisions based on complete, reliable information, the implementation of the ERP system in the enterprise is effective. Further research in this direction will concern the development of recommendations for the improvement of enterprise management information systems.

Keywords: *information support; financial controlling; operational support controlling; information systems; financial management.*

JEL Classification: *M11; M40; D83.*

Постановка проблеми. Важливим фактором, який призводить до прийняття неправильних управлінських рішень на вітчизняних підприємствах, є відсутність ефективної системи контролю як засобу передбачення несприятливих економічних ситуацій та їх усунення. Одним із напрямів ефективного управління бізнесом є фінансовий контролінг, який спрямований на забезпечення виконання фінансових завдань, визначених системою планових фінансових показників і нормативів; вимірювання рівня відхилення фактичних результатів фінансової діяльності від прогнозованих; прийняття оперативних управлінських рішень щодо нормалізації фінансової діяльності підприємства відповідно до встановлених завдань і показників; коригування за необхідності окремих завдань і показників фінансового розвитку у зв'язку зі змінами зовнішнього фінансового середовища, кон'юнктури фінансового ринку та внутрішніх умов господарської діяльності підприємства. Тобто фінансовий контролінг має надати керівництву необхідну інформацію про структуру витрат, обсяги прибутку, відхилення фактичних даних від планових для прийняття обґрунтованих рішень в процесі управління.

Без ефективної системи управління, а отже системи контролінгу, що забезпечує інформаційну та сервісно-аналітичну підтримку менеджменту, практично неможливо забезпечити конкурентоспроможність та ефективність бізнесу, досягти стабільного та довгострокового його успіху. На сучасному етапі постає питання стосовно автоматизації економічних процесів, впровадження цифрових форм, видів і методів фінансового контролінгу на підприємствах.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Фінансовий контролінг, як сучасна концепція управління, є об'єктом дослідження багатьох науковців. Дослідженнями теоретичних та практичних аспектів впровадження фінансового

контролінгу займаються такі вчені, як: С. Головацька, Н. Давиденко, І. Давидович, О. Осташко, О. Терещенко, С. Фалько та інші. Водночас визначенню ролі інформаційного забезпечення системи фінансового контролінгу на підприємстві приділено недостатньо уваги.

Формулювання цілей дослідження. Метою даного дослідження є детермінація ключових особливостей фінансового контролінгу та його цілей на фоні інформаційного забезпечення, а також характеристика технології генерування інформаційних ресурсів, необхідних для формування звітності при забезпеченні внутрішніх користувачів оперативними обліковими даними у процесі підготовки управлінських рішень.

Основні результати дослідження. На вітчизняних підприємствах відбувається поступове впровадження контролінгу, в загальній системі якого виділяється один з основних блоків – фінансовий контролінг. Проаналізувавши праці Е. Майєра [1], в яких він визначає контролінг як керівну концепцію ефективного управління фірмою і забезпечення її довгострокового існування, можемо відзначити наявність зворотного зв'язку у контурі управління. Контролінг забезпечує виживання підприємства у двох аспектах: короткостроковому – оптимізація прибутку, і довгостроковому – збереження та підтримка гармонійних відносин і взаємозв'язків цього підприємства з суспільними сферами: природною, соціальною, господарською.

У наукових працях інших науковців, таких як А. Карминський, Н. Оленева, А. Прима, С. Фалько, контролінг розглядається як філософія та спосіб мислення керівників, які орієнтовані на ефективне використання ресурсів і розвиток підприємства (організації) в довгостроковій перспективі [2].

Узагальнення та аналіз праць науковців, присвячених проблематиці контролінгу, дозволяє виділити наступні його концепції (табл. 1), в межах

яких розкривається сутність фінансового контролінгу.

Таблиця 1 Концепції контролінгу

Орієнтація концепції контролінгу	Зміст концепції
На облікову систему підприємства	Створення на базі облікових даних інформаційної системи підтримки управлінських рішень, пов'язаних з плануванням і контролем діяльності підприємства
На управлінську інформаційну систему	Створення єдиної інформаційної системи прийняття стратегічних й оперативних управлінських рішень
На систему управління з акцентом на планування і контроль	Сприяння досягненню довгострокових і короткострокових цілей підприємства шляхом інформаційного забезпечення процесу планування і контролю, системної організації і координації. Поділ контролінгу на стратегічний і оперативний
На систему управління з акцентом на координацію	Координація систем планування, контролю та інформаційного забезпечення. Упорядкування діяльності усієї системи управління підприємством (управління управлінням)

Джерело: сформовано авторами на основі матеріалів [3]

Побудова системи фінансового контролінгу вітчизняних підприємств повинна базуватись на наступних основних принципах [3]: 1) спрямованість системи фінансового контролінгу на досягнення фінансової стратегії підприємства; 2) багатофункціональність фінансового контролінгу; 3) орієнтованість фінансового контролінгу на кількісні показники; 4) відповідність методів фінансового контролінгу специфіці методів фінансового аналізу і фінансового планування; 5) своєчасність, простота і гнучкість побудови системи фінансового контролінгу; 6) економічна ефективність впровадження фінансового контролінгу на підприємстві.

При цьому, існує ряд факторів, які зумовлюють необхідність створення системи фінансового контролінгу [3]:

1) погіршення економічних показників компанії, зокрема, у зв'язку з значними фінансовими зобов'язаннями;

2) застарілі методи планування, калькуляції й аналізу, що не можуть задовольняти менеджмент організації з огляду на результат аналізу роботи фінансового контролінгу;

3) необхідність зміни цілей функціонування в умовах, що склалися.

Ефективність використання системи фінансового контролінгу залежить насамперед від реальної готовності підприємства до цього процесу. На вітчизняних підприємствах є потреба у запровадженні досконалішої системи фінансового контролінгу, котра охоплюватиме не лише систему планування та бюджетування, систему управлінського обліку, а й систему стратегічного управління, інформаційні потоки та моніторингові

процеси. Для такого покращення процесу організації оперативного фінансового контролю слід провести та застосувати ряд заходів (табл. 2).

Одним із факторів, що забезпечують зниження витрат підприємства та підвищення ефективності його операційної діяльності є інформаційне забезпечення, яке виступає найважливішим чинником результативності системи контролінгу. Під інформаційним забезпеченням ми розуміємо сукупність форм документів, нормативної бази та реалізованих рішень щодо обсягу, розміщення та організації інформації, яка обертається в інформаційній системі.

Суб'єкти господарювання все частіше вдаються до розробки сучасних інформаційних систем з метою моніторингу зовнішніх і внутрішніх інформаційних потоків, використання їх для аналізу, прогнозування та прийняття управлінських рішень. Своєю чергою інформаційно-координаційне забезпечення процесу прийняття управлінських рішень є одним з основних завдань контролінгу.

Можливості аналізу бізнес-даних з різним рівнем глибини дозволяють менеджменту й службі контролінгу стежити за станом підприємства, виявляти «вузькі місця», визначати ефективність роботи окремих підрозділів і співробітників, виявляти перспективні напрямки бізнесу і приймати оптимальні управлінські рішення. Аналітика, орієнтована на аналіз попиту і поведінки покупців, забезпечує можливості по виявленню і заохоченню лояльних клієнтів, плануванню маркетингових заходів, виявленню ходових товарів і перехресних продажів, визначення правильності ціноутворення та ефективності використовуваної системи знижок і бонусів.

Таблиця 2 **Заходи покращення фінансового контролінгу на підприємстві**

Заходи покращення фінансового контролінгу	Характеристика заходу
Діяльність фінансового контролінгу повинна бути направлена не на виявлення витрат, а на їх попередження	Внутрішній фінансовий контроль складається з двох етапів, де попередній контроль відіграє ключову роль, оскільки дає можливість запобігти потенційним втратам і зменшити ризики їх появи. Цей вид контролінгу необхідно ставити у пріоритет, оскільки ситуація на підприємстві має тенденцію до погіршення
Чітка регламентація всіх бізнес-процесів	Необхідно мінімізувати ризики мимовільних і ненавмисних дій, які можуть стати причиною втрати ресурсів. Якщо максимально точно регламентувати облікові процедури (порядок оприбуткування і списання товарно-матеріальних цінностей, порядок обліку руху грошових коштів, періодичність проведення інвентаризацій і т.п.), то можна виключити неточності у даних
Залучення персоналу	До фінансового контролінгу необхідно залучати топ-менеджерів і керівну ланку підрозділів. Необхідно регулярно проводити роз'яснювальні бесіди зі співробітниками, демонструвати і вчити їх новим способам контролю і забезпеченню збереження ресурсів. Слід укладати договори індивідуальної або колективної відповідальності з тими службовцями, які мають прямий доступ до цінностей
Забезпечення функціональності інформації	Коли здійснюється організація фінансового контролю, то одним з найважливіших рівнів стає сфера інформаційної безпеки. Тут принципово як збереження внутрішніх даних від стороннього користувача (адже інформація специфічна і не завжди може бути застосована навіть прямими конкурентами), так і створення умов для формування надійної функціональності і швидких дій обліково-контрольних процедур. Обмеженням прав доступу до відомостей всередині підприємства можна поступитися заради кращої продуктивності системи і більш високої стійкості до зовнішніх впливів
Врахування антикорупційної складової	Співробітники фінансового відділу повинні проводити перевірку будь-яких внутрішніх документів, регламентів, посадових інструкцій на наявність корупційного аспекту. Це особливо важливо для працівників витратних організацій (відділ закупівель, ремонтно-інженерна служба та ін.). Таким чином, наведені заходи повинні вдосконалити та оптимізувати систему фінансового контролінгу

Джерело: сформовано авторами на основі матеріалів [4]

Для контролінгу операційної діяльності аналітичні звіти, які повинні генеруватися в сучасних специфічними та необхідними для підприємства ERP-системах (рис. 1). можна визнати такі інформаційні джерела, як

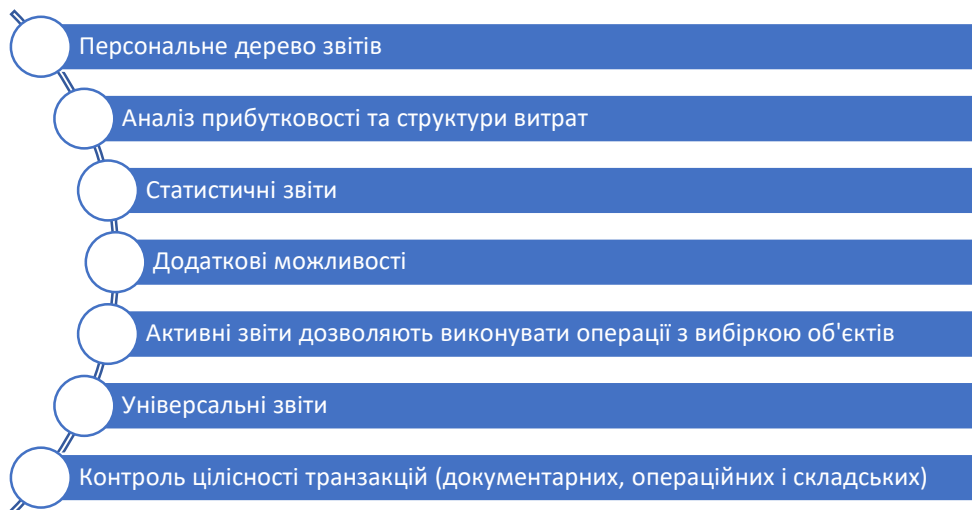

Рисунок 1 – Аналітичні звіти, які генеруються в сучасних ERP-системах

Джерело: сформовано авторами на основі матеріалів [7].

Інформаційні системи управління є дієвими інструментами для перегляду та контролю операцій підприємства. Основна мета цих систем полягає в упорядкуванні даних, зібраних з усіх рівнів компанії, узагальненні їх і представлення таким чином, щоб полегшити та підвищити якість рішень, які

приймаються для підвищення прибутковості та продуктивності підприємства [7].

Інформаційний фактор в організації контролю за операційною діяльністю підприємства пов'язаний з необхідністю визначення технології бізнес-процесів, характеристик інформаційних потоків між підрозділами підприємства. Тобто важливим завданням служби контролінгу, як координатора інформаційного середовища підприємства, є вдосконалення системи інформаційних потоків, зміна алгоритмів проходження документів тощо [8].

Поняття «інформаційне забезпечення» можна пов'язувати з різними сферами та напрямками, в тому числі із фінансовим контролінгом як системою інформаційної підтримки фінансово-економічних рішень, що передбачає використання методів і процедур з бюджетування, стратегічного планування,

управлінського обліку, фінансової діагностики, інвестор-релейшнз, управління ризиками й внутрішнього контролю та бухгалтерського обліку, які в сукупності забезпечують координацію окремих підсистем управління та зорієнтовані на оптимізацію фінансових рішень і збільшення вартості підприємства, тобто це система інструментів, методів і технологій для підтримки оперативного і стратегічного управління організацією з метою максимізації її прибутку [9].

Вивчення практичного досвіду використання системи контролінгу за умови використання інформаційних технологій має сприяти процесу прийняття рішень і, завдяки цьому, підвищити економічну ефективність бізнесу за кількома напрямками в залежності від використання даних бухгалтерського обліку (рис. 2).

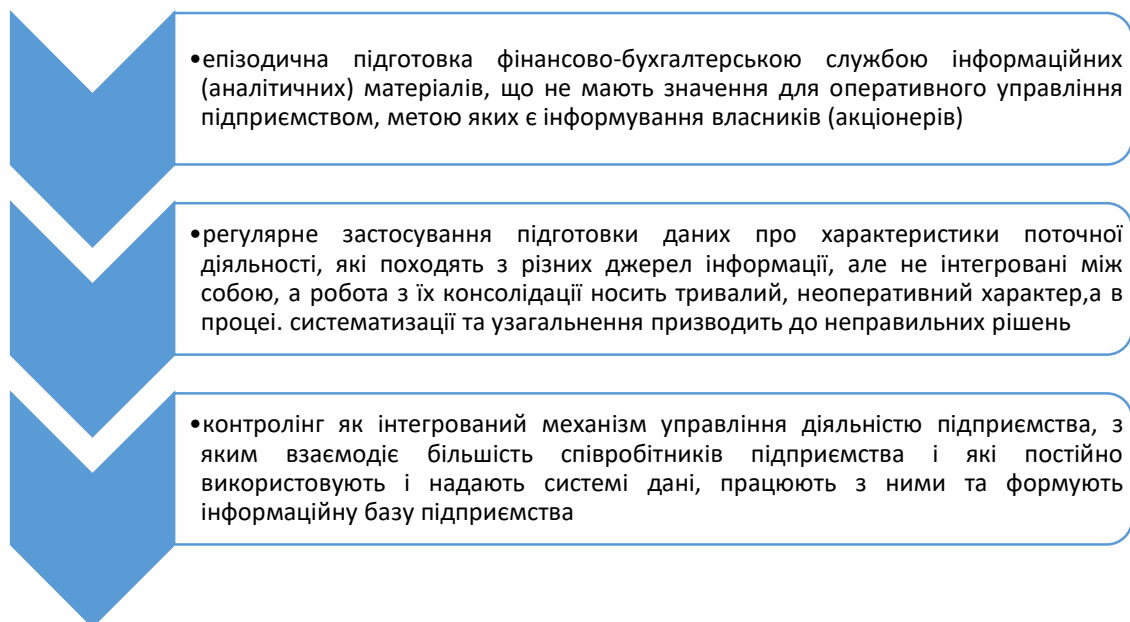

Рисунок 2 – Використання даних бухгалтерського обліку

Джерело: сформовано авторами на основі матеріалів [9]

У цьому контексті ефективний контролінг має базуватися на сучасних комп'ютерних технологіях. У широкому розумінні під технологією розуміється сукупність способів обробки, виробництва, зміни стану, властивостей, форми сировини, матеріалів або напівпродуктів, які здійснюються в процесі виробництва продукції. Особливістю інформаційних технологій контролінгу є те, що вхідним і вихідним продуктом є інформація, але на виході отримується інформація про стан об'єкта, процесу чи явища для її економічної інтерпретації [10].

Якщо взяти до уваги весь життєвий цикл інформаційної системи управління, то під комп'ютерними інформаційними технологіями слід розуміти сукупність методологій і технологій проектування інформаційних систем, базових програмних, апаратних і комунікаційних платформ, що

забезпечують весь цикл управління та його окремих функцій [11]. Мета будь-якої інформаційної технології – отримати потрібну інформацію необхідної якості на заданому носії. Сьогодні є актуальним використання онлайн-ресурсів для створення і використання інформаційної бази знань. Різноманіття технологій дає змогу розглядати обліково-інформаційну роботу під іншим кутом, полегшуючи її. Наприклад, отримання переваг при веденні документальної роботи чи формування звітності.

Оцінка її ефективності за обраними критеріями – одне із завдань впровадження інформаційної системи контролінгу. До цих критеріїв відносять: витрати на впровадження, витрати на обслуговування, динаміка продуктивності праці, обсяг витрат тощо. Проте без залучення працівників певної кваліфікації, що мають достатні знання в певній спеціальності ефективність

розвитку підприємства, його платоспроможність і конкурентоспроможність знижуються.

Ефективному запровадженню системи сприяє модульна побудова прикладного програмного

забезпечення, що має вирішувати низку комплексних завдань організації облікового забезпечення управління (рис. 3).

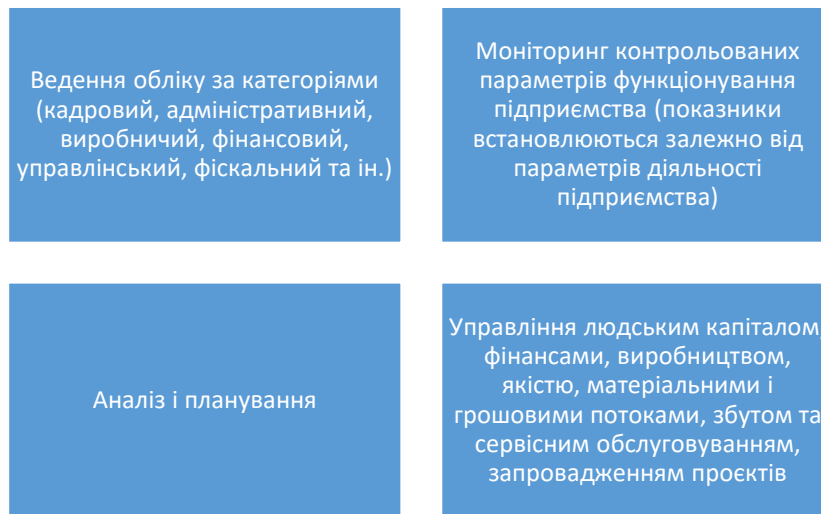

Рисунок 3 – Завдання організації облікового забезпечення управління

Джерело: сформовано авторами на основі матеріалів [11]

Система організації та використання системи інформаційного забезпечення дає змогу сформулювати загальні техніко-економічні та функціональні вимоги до неї (табл. 3).

Таблиця 3 Загальні техніко-економічні та функціональні вимоги в системі інформаційного забезпечення

Техніко-економічні та функціональні вимоги	Характеристика
Якість - ціна	Урахування обмеження бюджету підприємства, що виділяється на впровадження системи, необхідність вибирати такі варіанти комплексних інформаційних систем, які забезпечують максимум функціональних можливостей але за фіксованою ціною
Використання легалізованого програмного забезпечення	Під час створення та впровадження системи має використовуватися тільки ліцензійне програмне забезпечення з метою уникнення санкцій, штрафів із боку розробників-правовласників
Модульна структура з можливістю налаштування та масштабування	Модульна структура з можливістю налаштування та масштабування – вибрана система повинна володіти оптимальним для даного замовника набором функцій, швидко адаптуватися під конкретні потреби підприємства і мати можливість підключення нових функцій. Комплексна інформаційна система повинна забезпечити роботу з будь-якою кількістю даних, при цьому їх число з часом може зростати
Надійність і безпека	Забезпечення надійного функціонування і збереження даних протягом усього терміну експлуатації, можливість доопрацювати програмне забезпечення із залученням сторонніх розробників
Можливість локального і віддаленого доступу	Доступність для будь-якого користувача (незалежно від їх територіального розташування), цілодобова доступність до їхніх робочих матеріалів
Кваліфікація персоналу	Забезпечення інтуїтивно доступним інтерфейсом, забезпечення швидкого освоєння/навчання, оволодіння навиками роботи із системою
Обґрунтовані терміни впровадження	Досягнення мінімального періоду часу запровадження системи й отримання результатів. Представлені вимоги мають бути враховані на початковому етапі розгляду проєкту запровадження системи

Джерело: сформовано авторами

Модульна система має враховувати не лише сучасний стан нормативної бази, а й саму структуру підприємства та розмежовувати обов'язки працівників. В управлінському модулі має

підтримуватись багатofункціональний сервер, в якому містяться різні елементи:

- адміністрування;
- документообігу (DocFlow);
- планування ресурсів (ERP);

- підтримки прийняття рішень;
- управління людськими ресурсами (HRM); управління взаємовідносинами з клієнтами (CRM);
- засіб колективної роботи (OrgWare) з елементами управління проектами (Project Management) [11].

Управлінська інформаційна система — це система, яка забезпечує менеджерів необхідною інформацією для прийняття рішень щодо діяльності організації. Ця система збирає дані з різних джерел і обробляє їх, щоб надати інформацію, адаптовану до потреб менеджерів та їх персоналу.

Хоча підприємства використовують різні типи систем, усі вони мають одну спільну мету: надавати менеджерам інформацію для прийняття кращих рішень. У сучасному швидкоплинному бізнес-середовищі доступ до точної та своєчасної інформації є критично важливими для успіху. Управлінська інформаційна система дозволяє менеджерам відстежувати показники ефективності, визначати тенденції та приймати обґрунтовані рішення про те, куди розподіляти ресурси [12].

Управлінська інформаційна система дозволяє підприємствам мати доступ до точних даних і потужних аналітичних інструментів для швидкого виявлення проблем, можливостей і прийняття відповідних рішень. Зокрема можливості інформаційної системи полягають у: 1) відстежуванні активності та вподобань клієнтів; 2) наданні конкурентних переваг своєчасної точної інформації; 3)

забезпечення інформацією необхідною для прийняття рішень; 4) допомозі у підвищенні операційної ефективності та продуктивності; 5) наполегливостях розробки цільових маркетингових кампаній та покращення обслуговування клієнтів.

Висновки. Умовою ефективного функціонування підприємства є створення надійного та своєчасного інформаційного забезпечення процесу управління. Серед найважливіших елементів технології формування інформаційних ресурсів будь-якого підприємства є контролінг, який здатний забезпечити підтримання внутрішнього балансу його економіки та ефективний розвиток шляхом формування об'єктивної інформації про витрати та доходи, що дає можливість приймати оптимальні управлінські рішення.

Система фінансового контролінгу підприємства, яка поєднується з інформаційно-комунікаційними технологіями та програмними продуктами, дозволяє своєчасно подавати інформацію внутрішньому керівництву, швидко контролювати витрати та оцінювати результати діяльності. Для автоматизації всіх внутрішніх бізнес-процесів, оптимізації структури управління, покращення взаємодії між секторами, а також оперативного аналізу ситуації та прийняття управлінських рішень на основі повної, достовірної інформації, дієвим є впровадження ERP-системи на підприємстві. Подальші дослідження в цьому напрямі стосуватимуться розробки рекомендацій щодо вдосконалення інформаційних систем управління підприємством.

Література:

1. Меренкова Л. О. Фінансовий контролінг як система ефективного управління підприємством. *Ефективна економіка*. ТОВ «ДКС Центр». 2016. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5147> (дата звернення: 15.04.2023 р.).
2. Мукеш Кумар Махавар. Роль інформаційної системи управління в галузі банківського сектора. Madhav university. 2023. URL: <https://madhavuniversity.edu.in/role-of-management-information-system.html> (дата звернення: 15.04.2023 р.).
3. Фінансовий менеджмент: підручник / [А. М. Поддєрьогін, Н. Д. Бабяк М. Д. Білик та ін.] ; кер. кол. авт. і наук. ред. Проф. А. М. Поддєрьогін. 2-ге вид., перероб. Київ : КНЕУ, 2017. 534 с. URL : [chttps://ir.kneu.edu.ua/handle/2010/23580](https://ir.kneu.edu.ua/handle/2010/23580) (дата звернення: 15.04.2023 р.).
4. Тинська І., Спільник І. Інформаційне забезпечення фінансового аналізу і проблеми його вдосконалення. *Економічний аналіз*. 2011. Випуск 8. Частина 2. С. 423-426. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/15230/1/tynska.pdf> (дата звернення: 15.04.2023 р.).
5. Шульга О. А. Інформаційне забезпечення ефективного функціонування системи фінансового контролінгу на підприємстві. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Випуск 37, 2021. С. 111-115 DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2021-37-18>. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz/archive/37_2021ua/20.pdf (дата звернення: 15.04.2023 р.).
6. Sirenko N., Baryshevska I., Melnik O. Theoretical Aspects of Institutional Support for the Development of Agricultural Enterprises. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. 2020. Vol. 42. No.4: pp. 452-457.
7. Фінансовий контролінг : навч. посіб. / Г. О. Партич, Р. І. Задерезька ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. ун-т «Львів. політехніка». Л. : Вид-во Львів. політехніки, 2013. 232 с.
8. Матюха М. М. Упровадження інформаційних технологій контролінгу для забезпечення прийняття управлінських рішень // Prognostication and planning of economic development : microeconomic and macroeconomic levels : multi-authored monograph / edited by J. Žukovskis, K. Shaposhnykov. Vol. 2. Kaunas, Lithuania : SIA "Izdevniecība "Baltija Publishing", 2019. P. 605-620. URL: <https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/14987> (дата звернення: 15.04.2023 р.).
9. Бабяк Н. Д. Інформаційне забезпечення контролінгу операційної діяльності підприємств торгівлі. *Ефективна економіка*. 2021. № 4. – URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8827> DOI: 10.32702/2307-2105-2021.4.112 (дата звернення: 15.04.2023 р.).
10. Ярмоленко В. Контролінг фінансових ризиків сільськогосподарських підприємств. *Міжнародний науково-практичний журнал «Фінансовий простір»*, 2019, № 3 (35). С.210-217. DOI: [https://doi.org/10.18371/fp.3\(35\).2019.190176](https://doi.org/10.18371/fp.3(35).2019.190176). URL: <http://fnpnu.cibs.ubs.edu.ua/article/view/190176> (дата звернення: 15.04.2023 р.).
11. Бердар М. М. Фінансовий контролінг як складова системи управління стійким розвитком підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 18. С. 33–37. URL : <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=5694&i=5> (дата звернення: 15.04.2023 р.).

12. Дубініна М. В., Теловата М. Т., Цибулькіна А. С., Філішин М. В. Сутність та основні види бухгалтерських ризиків. *Modern Economics*. 2020. № 24(2020). С. 50-55. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V24\(2020\)-08](https://doi.org/10.31521/modecon.V24(2020)-08).

References:

1. Merenkova, L. O. (2016). Financial controlling as a system of effective enterprise management. *Efficient economy*, 9. Retrieved from : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5147> [in Ukrainian].
2. Mukesh Kumar Mahawar (2023). Role of Management Information System in Banking Sector Industry. Madhav university. Retrieved from : <https://madhavuniversity.edu.in/role-of-management-information-system.html> [in Ukrainian].
3. Poddyerogin, A. M., Babyak, N. D. & Bilyk, M. D. (2017). Financial management. Kyiv : KNEU. Retrieved from : <https://ir.kneu.edu.ua/handle/2010/23580> [in Ukrainian].
4. Tynska, I. & Splinnyk, I. (2011). Information support of financial analysis and problems of its improvement. *Ekonomichnyy analiz*, 8, 423-426. Retrieved from : <http://dSPACE.wunu.edu.ua/bitstream/316497/15230/1/tynska.pdf> [in Ukrainian].
5. Shulga, O. A. (2021). Information support for the effective functioning of the financial controlling system at the enterprise. *Naukovyy visnyk Uzhhorods'koho natsional'noho universytetu*, 37, 111-115. Retrieved from : http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/37_2021ua/20.pdf [in Ukrainian].
6. Sirenko N., Baryshevska, I., & Melnik, O. (2020). Theoretical Aspects of Institutional Support for the Development of Agricultural Enterprises. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. 42. 4. 452-457 [in English]
7. Partyn, G. O. & Zaderetska, R. I. (2013). Financial controlling : education manual. M-vo osvity i nauky, molodi ta sportu Ukrayiny, Nats. un-t «L'viv. politekhnika». L. : Vyd-vo L'viv. Politekhniky. 232 [in Ukrainian].
8. Matyuha, M. M. (2019). Implementation of information technologies of controlling to ensure the adoption of management decisions. *Prognostication and planning of economic development: microeconomic and macroeconomic levels : multi-authored monograph*, 2, 605-620 [in English].
9. Babiak, N. (2021). Information support of controlling the operational activities of trade enterprises. *Efektivna ekonomika*. 4. Retrieved from : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8827> DOI: 10.32702/2307-2105-2021.4.112 [in Ukrainian].
10. Yarmolenko, V. (2019). Controlling financial risks of agricultural enterprises. *Finansovyy prostir Mizhnarodnyy naukovo-praktychnyy zhurnal*. 3. 210-217. Retrieved from : <http://fpnpu.cibs.ubs.edu.ua/article/view/190176> [in Ukrainian].
11. Berdar, M. (2017). Financial controlling as constituent of system management by steady development of enterprise. *Investytsiyi : praktyka ta dosvid*. 18. 33-37 [in Ukrainian].
12. Dubinina, M. V., Telovata, M. T., Tsybulkina, A. S., & Filishyn, M. V. (2020). Essence and main types of accounting risks. *Modern Economics*. 24(2020). С. 50-55. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V24\(2020\)-08](https://doi.org/10.31521/modecon.V24(2020)-08) [in Ukrainian].

Ця робота ліцензована Creative Commons Attribution 4.0 International License